

F. t. l. vedr. adoptionsloven og forskellige andre love

adoption af børn, som har været anbragt uden for hjemmet i mindst 3 år.

Udvalget er opmærksomt på, at tvangsadoption er et meget alvorligt indgreb, og at det derfor er nødvendigt med en grundig undersøgelse af barnets og de biologiske forældres forhold, før der kan træffes afgørelse herom. Det er en forudsætning, at forældrene bliver hørt og inddraget i forbindelse med undersøgelsen af deres forhold. Udvalget anfører videre, at betingelserne for tvangsadoption skal være opfyldt i forhold til begge forældre, og det er derfor nødvendigt at afdække, om der f.eks. er eller kan findes en biologisk far.

Adoption kan ifølge udvalget kun komme på tale i tilfælde, hvor begge forældre varigt er ude af stand til at drage omsorg for barnet. Er behovet for tvangsadoption primært begrundet i et psykisk handicap hos forældrene, kan der være behov for lægeundersøgelse, herunder en psykiatrisk undersøgelse af forældrene, før der kan gives tilladelse til adoption mod forældrenes ønske. Endvidere er det meget vigtigt, at forholdene i den eventuelle adoptivfamilie er grundigt beskrevet. Afhængigt af barnets alder og modenhed skal barnets holdning foreligge oplyst og tillægges afgørende vægt, og man skal samtidig sikre sig, at barnet passer til den eventuelle adoptivfamilie.

2.4.1. Retssikkerhedsudvalgets overvejelser om tvangsadoption af børn under 1 år

Det er udvalgets opfattelse, at det – som noget nyt – i helt ekstraordinære situationer skal være muligt at bortadoptere et barn under 1 år, eventuelt spædbørn, mod forældrenes ønske, og uden at forældrene sikres mulighed for kontakt efter adoptionen. Det er dog en betingelse, at forældrene absolut ingen forældreevne har, og at de må antages heller aldrig at ville kunne udvikle en sådan i tilstrækkelig grad. Forældrene skal endvidere være så dårligt fungerende, at de ikke bør være alene med barnet, og således heller ikke vil være i stand til at spille en positiv rolle for barnet i forbindelse med samvær og kontakt. Der vil på den måde være tale om, at det allerede fra barnets fødsel kan forudses, at barnet ikke vil kunne komme til at vokse op hos forældrene, og at forældrene heller ikke gennem samvær med barnet vil kunne give det den familierelation, som barnet har brug for.

Efter udvalgets opfattelse vil de betingelser, der opstilles om, at forældre skal være ude af stand til at tage vare på barnet i hele dets opvækstperiode, være tilstrækkeligt strenge til at sikre, at tvangsadoption af børn under 1 år kun vil være tilladt i helt ekstraordinære tilfælde.

Der kan f.eks. være tale om børn af meget dårligt begavede forældre, hvis manglende forældreevne er blevet dokumenteret i forbindelse med, at de har andre børn, der er anbragt uden for hjemmet. Der kan også være tale om forældre med et langvarigt misbrug kombineret med psykisk sygdom.

Da der er tale om børn, der med sikkerhed aldrig vil kunne komme til at bo hos deres forældre og ikke gennem samvær og kontakt vil kunne få et tilhørsforhold til forældrene, finder udvalget, at disse børn bør gives mulighed for en bedre opvækst ved at blive adopteret frem for at blive anbragt uden for hjemmet. Hvis der allerede ved barnets fødsel er tilstrækkelig dokumentation for behovet for adoption, bør man derfor ikke vente flere år, før der kan gives tilladelse til adoption.

Udvalget vurderer, at det kun vil være et meget begrænset antal børn, der må antages at ville kunne bortadopteres efter den foreslåede bestemmelse.

2.4.2. Retssikkerhedsudvalgets overvejelser om tvangsadoption af børn, der i mindst 3 år har været anbragt uden for hjemmet

Udvalget anbefaler endvidere, at muligheden for tvangsadoption af de større børn udvides, sådan at adoption bliver en mulighed for børn, der har været anbragt uden for hjemmet i mindst 3 år, og hvor det er godtgjort, at forældrene varigt ikke vil være i stand til at tage sig af barnet. Adoption vil i sådanne tilfælde normalt ske til de plejeforældre, som barnet har været anbragt hos, og hvor der er opstået en tæt tilknytning, sådan at barnet reelt har fået en ny familie. Efter udvalgets forslag vil adoption således kunne ske efter en kortere anbringelsesperiode end efter gældende praksis. Adoption skal være mulig, uanset om anbringelsen har været frivillig eller tvangsmæssig. Der kan være tale om børn, der har været anbragt fra fødslen eller fra et senere tidspunkt.

Udvalget stiller ikke krav om, at kontakten mellem barnet og de biologiske forældre skal have været afbrudt i en længere periode. Er barnet afskåret fra at kunne vokse op hos sine biologiske forældre, finder udvalget, at der bør være mulighed for også juridisk at give barnet en ny familie.

Udvalget mener, at det som langt overvejende hovedregel må forventes, at de plejeforældre, som barnet har været anbragt hos, og som barnet er blevet stærkt knyttet til, vil ansøge om adoption af barnet. Det er således muligheden for at kunne give relationerne mellem sådanne børn og deres plejeforældre sikrere rammer, der er det egentlige sigte.

Hvis barnet adopteres af de plejeforældre, barnet bor hos, skal plejeforældrene ikke godkendes som